

The Best Library Magazine

časopis Knihovny města Ostravy

RECENZE STUDENTŮ OSTRAVSKÉ UNIVERZITY (vyberte nejlepší!)

Ve spolupráci s Ostravskou univerzitou budou v Párku vycházet recenze studentů OU. Čtenáři pak mohou vybírat ty nejzdařilejší. Nejlepší recenzenti budou odměněni. Více uvnitř.

NOVINKA!!

Párek JUNIOR

Novou součástí časopisu Párek je příloha Junior. V ní se budou objevovat články o dětských knihách, recenze, doporučení i autorská prozaická díla našich dětských čtenářů. K této příležitosti se vyhlašuje i soutěž „Mladý recenzent“. Více uvnitř.

Dále v čísle:

V lesích – Tana FRENCH

Policejní vyšetřovatel v Dublinu Rob Ryan se svou kolegyní Cassií Maddoxovou dostanou na starost případ dvanáctileté holčičky brutálně zavražděné v lese blízko místa, kde si před dvaceti lety hrály o prázdninách tři děti a dvě z nich se už nikdy nevrátily. To třetí, které se vrátilo a které si ale vůbec nic nepamatovalo, je Rob Ryan, jenž si kvůli svému traumatickému zážitku dokonce i změnil jméno. Nový případ, který je čím dál jasněji provázaný s onou starou tragédií, otvírá Robovu hluboce skrytou minulost a každá stopa pátrání vede vždycky do lesa. Tana Frenchová je mladá irská autorka, vystudovala herectví a v současné době žije v Dublinu. Její debut z r. 2007 se stal v žánru kriminálních thrillerů senzací roku a získal cenu E. A. Poea.

Osud je černý jezdec – George ELIOT

George Eliotová patří spolu s Jane Austenovou a sestrami Brontëovými k nejčtenějším a nejuznávanějším anglickým autorkám své doby. Přesvědčí Vás o tom nejen v obsáhlých románech, ale i v povídkách, z nichž dvě si nyní můžete přečíst v dynamickém, vášnivém překladu Kristýny Julinové.

RECENZE STUDENTŮ OSTRAVSKÉ UNIVERZITY

(vyberte nejlepší!)

Ve spolupráci s Ostravskou univerzitou budou vycházet v Párku recenze studentů OU, které musí psát v rámci studií literární kritiky, vedené PhDr. Petrem Hrtánkem, PhD. Jedná se tedy částečně o profi recenze, které v rámci soutěže můžete sami ohodnotit svými hlasy. Na konci června pak budou nejlépe hodnocení recenzenti odměněni knižními dary. Nejlépe hodnocený recenzent k tomu dostane i poukázku na roční registraci do KMO zdarma. Své hlasy můžete posílat emailem na boboking@email.cz, volejnicek@kmo.cz, nebo nahlásit na pobočkách KMO.

Soutěžní recenze - OU 5.

HAKL, Emil

PRAVIDLA SMĚŠNÉHO CHOVÁNÍ (Argo, Praha 2010)

ŽIVOT JE JEDEN VELKÝ ŽERT

Jan Beneš, jak si kdysi říkával, se začínal seznamovat úžeji s literaturou jako redaktor, v minulém století se představil lyrickou tvorbou. Široká, nejen čtenářská veřejnost, jej ale zná jako prozaika, zejména autora autobiografického románu *O rodičích a dětech* (Argo, 2002), který byl zfilmován o šest let později Vladimírem Michálkem. Po tomto oceňovaném díle se čtenáři retrospektivně mohli seznámit s předešlou prózou – povídky *Konec světa* a romány *Intimní schránka Sabriny Black* a *Let čarodějnice*.

Tentokrát je hlavní protagonistou o pár vlasů chudší a o několik let starší. Novela je rozdělena do tří částí a spojena jednou postavou – je, nejedná se padesátníka jménem „X“, ale jeho kopii, otce „Frankensteina“, jak se sám v jedné dialogu nazývá. Po první komiksově koláži Pavla Růta (nejsou trochu chaotické?), který celou tvorbu Hakla provází, následuje životní epizoda *Jdi vejš!*, ve které padesátník létá v oblacích, v *Pravidlech směšného chování*, jak je nazvána následující peripetie života syna, se vlastně ukáže, že jablko nepadá daleko od stromu, ať už křívíte zákony přírody všelijak. Poslední částí je *Hřbitov na pláži*, nazvala bych ji rekviem syna, který začíná žít vlastní život po smrti otce, který ho doposud věrně doprovázel. Teď jej na poslední cestu vyvádí syn.

Protagonisty jsou opět otec, typická postava vypravěče pohádek, má stále v zásobě nějakou tu otázku, vtip, historku či v nejlepším případě radu do života a syn samotář, trpělivě poslouchající (ne naslouchající) a hledající odpočinek u přátel s divokými jmény Murgy a Rulpo (dva stepilí vlci). No, pokud by ho stále neobtěžovala shrzená milenka s úchylnou pro psaní textovek, zdivočel by možná také, takto nemá možnost. Z obou stran zavalen monology. Od chvíle, kdy prožije svůj paraglidingový debut (nelekejte se, nejedná se o drastickou sebevraždu), přichází na myšlenku, že nejlepší pohled na svět a život není ze hřbetu koně. Nejsme nuděni nějakými patetickými gesty stárnoucího muže, ale naopak rozrušování vzpomínkami na vojnu, seznamku s chlapama a erotické chvíle s Hafinou, které nám naruší pouze šumění vymoženosti moderní telekomunikace.

V druhé třetině nás opět přivítají černobílé výjevy, podle kterých můžeme jen tušit, jaká pravidla nás čekají. Život je umí utvářet. Proto je ukecaný otec stylizován do role mumlajícího pacienta – „Mě nedrč, vypadáme jach buheranti“ (on si to neodpustí ani na smrtelné posteli). Syn tedy odchází relaxovat s lahví moldavského koňaku, ostatně jako vždy. To by ale nesměl mít kromě otravné dopisovatelky SMS i strachující se setru. Ženský svět je zde zobrazen jako pomalu ale razantně se utahující smyčka kolem krku hlavní mužské postavy. Když se otec promění ve spící Sněhurku „ve skleněné rakvi“, slyšíme jej alespoň ze záznamníku. Definitivně nás opustí, když se uzavře kapitola.

Poslední část, kadiš za příliš živého otce, nás vyvede z lenošky pražského bytu dále na východ. Respektive Murgy a Rulpo vysvobodí ze samoty svého přítele. Snad můžu prozradit, že se ocitáme v bažinatém Rumunsku, toposem je zde řeka (spíše smradlavý kanál), která odplaví všechny smutky, které zde nejsou

zobrazeny tragicky, spíše melancholicky. Opět pípání SMS, už zase. Moderní doba se přihlásila i do „země třetího světa“.

Za ironicky směšné pokládám úseky, které nacházím v prvním a druhém oddíle. Médii obletovaný pubertácký zabiják, který vraždil z nudy a společnost (tedy redaktor) to nemůže pochopit!? Co to lidský maso, že by ragú z románu *O rodičích a dětech*? Zato slepá šibalka, až moc jasnozřivá, převlékající bič na ženskou populaci za slepeckou hůlku. On dostane životní „facku“ sem tam i muž: „Šup, dostávám místo té druhé já. «Au, » povídám. «Vodpusťte, » hlásí dívčina mým směrem s blaženým úsměvem. «Vodpusťte mi, vodpusťte.»“. Korunou „lehkosti bytí“ je šišlající otec, kterého opouští zuby, ale humor, jemu vlastní, nikoliv. Novela zaujímá jedno z míst v kvalitní současné české literatuře spolu s diametrálně odlišnou tvorbou Miloše Urbana, která je také zastupována vydavatelstvím Argo a dokreslována identickým ilustrátorem.

Takže pravidla směšného chování? Taková, jaká si sami vytvoříme, ne ta, které dědíme.

Petra Nováková

Soutěžní recenze - OU 6.

Michal Viewegh / Petr Šabach / Jaroslav Rudiš / Martin Reiner / Edgar Dutka /
Ladislav Pecháček / Igor Malijevský / Jan Němec

POVÍDKY O MUŽÍCH (Nakladatelství Listen, 2010)

MUŽI O MUŽÍCH, NEJEN PRO MUŽE

Nakladatelství Listen pokračuje ve starých šlépějích. Letos vyšel již šestadvacátý svazek povídek z oblíbené edice Česká povídka. Povídky o mužích jsou dobrou ochutnávkou z kuchyně současné české prózy. Záměr autorů představit se jednoduchou formou čtenářské společnosti laiků a pobavit ty zasvěcené je zajisté na pár stránkách splněn. Je to spíše odpočinková četba. Nasvědčuje tomu také fakt, že knihu najdeme na pultech všech větších supermarketů, což jí ovšem neubírá ani trochu na hodnotě, právě naopak. Jde totiž o přiblížení současné české literatury obyčejnému českému čtenáři, tak jako se o to nakladatelství Listen snaží již několikátým rokem.

Je těžké objektivně popsat charakter pohlaví. Obzvláště, píšeme-li o pohlaví našem. Autorům se tento těžký oríšek, vylíčit přesvědčivě muže 21. století jakékoli věkové kategorie, povedl. V povídkách se náhle vynořil můj otec, záhy se mi zjevil bratr a v neposlední řadě jsem zde narazila na manžela. Myslím, že každá žena si ve výčtu mužů, o kterých se zde píše, dokáže najít toho svého.

Michal Viewegh zabral v knize místo pro první povídku – *Biomanzelka*. Ční nad všemi ostatními asi právě proto, že jako jediný píše pohledem ženy a také povídka naláká čtenáře na jeho novou knihu pod stejným názvem. Děj vypráví emancipovaná žena, která pomáhá své kamarádce v její vlastní emancipaci. Muž je zde vykreslen jako vykořisťovatel, který si o sobě myslí, že je vlastně záchránce. Jeho povídka je zdařilá, ale nezapadá do celkového kontextu knihy. Ačkoli je zde popsán jeden důležitý jev mužské povahy, vyčnívá nad ostatní povídky detailním zaměřením na ženu. Ostatní autoři už se zaměřili výhradně na mužské pohlaví. Každý si ve své povídce vybral určitý typ muže a vykreslil jej v určité situaci. Petr Šabach v povídce *V pravé poledne* píše o zoufalci – muž se ocitá před rozhodnutím, zda si nechat odoperovat úd nebo zůstat navždy mrzákem. V obou případech přijde o největší rozkoš, jakou může zažít, což je sex. Jaroslav Rudiš si vzal na paškál hned tři muže najednou. *Mistři světa*, jak je povídka nazvána, se vybarví jako tři smolaři, kteří se na svém předvánočním srazu opijí tak, že poblíží servírce záchody. Martin Reiner zase odkryl další slabou stránku mužů. V povídce *Štěstí ve hře* naprosto přesně popsal hodnoty průměrného chlapa, kde sport je na prvním místě, hned po něm je dlouhonohá blondýna a pak dlouho nic. Náš hrdina tu figuruje jako absolutní slaboch. Edgar Dutka poukázal v povídce *Muži* zase na jednoduchost mužského uvažování vzhledem k mezilidským, především k partnerským vztahům, čímž muže postavil do role věčných paroháčů. V povídce *Diamantová svatba* je Ladislavem Pecháčkem vylíčena senilita a to, jak může být mužský na stará kolena nemožný, ačkoli je

ještě plně zdrav. Předposlední povídka *Buj čim* je tak trochu opět trpkým pohledem na muže jako na ztroskotance. Každý má svůj vztah, který mu tak nějak uniká a nemá budoucnost. A poslední povídka *Majlant* Jana Němce je opět o situaci, kdy si chlap sáhne na dno, např. když dojdou peníze. Dá se říci, že hlavní hrdina je tady dlužník jak na začátku, tak i na konci povídky, i když to už o peníze ani nejde. Každá feministka by z našich autorů mohla mít radost. Ukázali muže z jejich špatné stránky, ovšem obrovským výsledkem celé knihy je, že ať už šlo o jakoukoli situaci, mělo navrch přátelství a láska. Rozhodně se nedá říct, že by povídky byly výsměchem mužům. Spíše je zde možnost nahlédnout do mužské duše a uvidět, co kterého muže může trápit. Hlavními tématy jsou vztahy, kamarádství a snaha o změnu života, což se ovšem ne vždy povede. Tato silná témata jsou zjednodušena prostředím, ve kterých se děje odehrávají. Jak už to u mužů bývá, jde o hospody, restaurace a bary. Právě zde se odehrávají největší dramata našich hrdinů. Do daného prostředí pak samozřejmě patří jadrné vyjadřování. To, že si většina autorů nebere servítky a píše velice vulgárně, zde není na škodu, právě naopak. Sprostá slova z úst postav jen podtrhují charakter dnešních mužů a pomáhají vcítit se do reality mužského života.

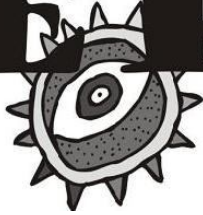
Asi nejzdařilejší povídkou je *Diamantová svatba* Ladislava Pecháčka. Píše o nejkřutějším období lidského života – o stáří. Obdivuji, jak on sám, již v pokročilém věku, popisuje strasti starého člověka s lehkostí a nadsázkou. Jeho povídka je vlastně tak trošku groteskou. Hořká realita je tu vylíčena vtipnou formou. Pecháčkova síla však není jen ve volbě jazyka, ale určitě v celé myšlence a podání tématu.

Rozrůzněnost celé knihy povídek, tak jako již u předchozích povídkových cyklů, je hlavně v tom, že každý autor zvolil jinou formu. Jednou vypráví příběh nepřítomný vypravěč, podruhé jedna z postav, někdy i hlavní hrdina. Autorům se povedla jedna bravurní věc. Každý muž v knize je individuální. Každý řeší jiný druh problému a je v jiném věku a jiné situaci, a přeci se mohou zdát vlastně všichni stejní. Různý je ale pohled na ženu. Ženy se tu vyskytují v zajímavých polohách. Většinou jsou to milující husičky nebo zlé mrchy. Nejčastější ženskou postavou je však žena jako lovná zvěř. Vracíme se tím k archetypu muže jako lovce za každé situace. Loví stále, ať už tu svoji, co má doma, nebo nějakou novou laňku. Tak přesně tento poznatek jsem si z celé knížky odnesla. Rozhodně od knížky nemůžeme očekávat vysvětlení věčného souboje mezi mužem a ženou a nepochopíme mužskou logiku, ale spíš můžeme nahlédnout tak trošku pod pokličku drsného stvoření, které má taky svoje problémy a hlavně svá vlastní řešení.

Knihy asi nebude nikdy patřit do zlatého fondu české literatury, ale svůj hlavní záměr splnila. Potěší, pobaví, může však urazit. Nevím, jak by ji vnímal chlap, tedy dokonalý tvor. Zda si páni autoři tak trochu nešlápli do vlastních řad, nicméně doporučuji knihu všem ženám a také mužům, kteří si o sobě myslí, že jsou natolik silní (tedy všem), aby tento reálný obraz mužského světa unesli bez větších ztrát.

Barbora Valná

PÁREK JUNIOR

Redakce Párku v sekci JUNIOR vyhlašuje čtenářskou soutěž „Mladý recenzent“. Všichni čtenáři dětských knihoven KMO mohou zasílat své příspěvky do redakce Párku (boboking@email.cz, nebo je odevzdat na jakékoliv pobočce dětské knihovny KMO). Nejedná se pouze o recenze! Mohou to být i doporučení na knihy či jiné aktivity v knihovně, články, či vlastní beletristické či jiné práce. Každé tři měsíce pak budou vyhodnoceny ty nejlepší, a vítěz bude odměněn pěknou knižní cenou. Hlasovat můžete na boboking@email.cz, volejnicek@kmo.cz, nebo odevzdat hlas na jakékoliv pobočce dětské knihovny KMO.

Jak bude vypadat knihovna v budoucnosti?

anketa a výtvarné práce knihovna Fifejdy, oddělení pro děti a mládež

Markéta T., 9 let: Půjdu do knihovny, řeknu létající hlavě, že chci nějakou knížku, a ta létající hlava mi ji přinese.

Lenka B., 10 let: Dá se tam tančit disko a ostatní tím nerušíte, protože tam je protizvuková stěna.

Jiří Z., 11 let: Budou tady automaty na knihy. Budou tu i knihovnice.

Nikola V., 12 let: Budova by byla ve vzduchu. A když k ní někdo přistoupí, tak se objeví schody. Byl by tam i takový stroj, a když by si řekla jméno nějaké knížky, tak by se ti objevila před nosem rychlostí větru. A jak by si odcházel, tak ti mimozemšťané řeknou: „Ahoj a přijď zase a nepoškoď knížky, tak ahoj!“

René B., 10 let: Kdyby tu bylo místo pro nějaké lidi bez domova.

Kristýnka T., 10 let: Ať je taková jaká je teď!

Natálka L., 9 let: Moje knihovna by měla být hezká z vnějšku. A uvnitř vypadá, že máte před sebou dotykové zrcadlo, a tam máte všechny knihy. Jsou tam i roboti, kteří vám dají pití a obsluhují vás. Sednete si na sedadlo, kam budete chtít, tam vás ti roboti dovezou. A ještě tam budou osvěžovače, takže je tam nejčistší vzduch.

Martin B., 8 let: Když půjdu do knihovny, naťukám na stroj jakou chci knížku a jeřáb mi ji dopraví na pás, který ji zaveze ke mně.

Patrik V., 10 let: Automatizovaná, s elektronickými knihami. Na počítači napíšete název a robot vám ji vyhledá. Máme tu i policejního robota hlídače.

Martin M., 8 let: Knihovnu bych chtěl stejnou.

Každý z vás si představuje knihovnu v budoucnosti jinak, ať už v knihovně budou mimozemšťani, roboti, létající hlavy nebo knihovnice, pevně věříme, že se stále knihovna bude líbit a stále do ní bude chodit – nebo létat? – spousta nadšených čtenářů.

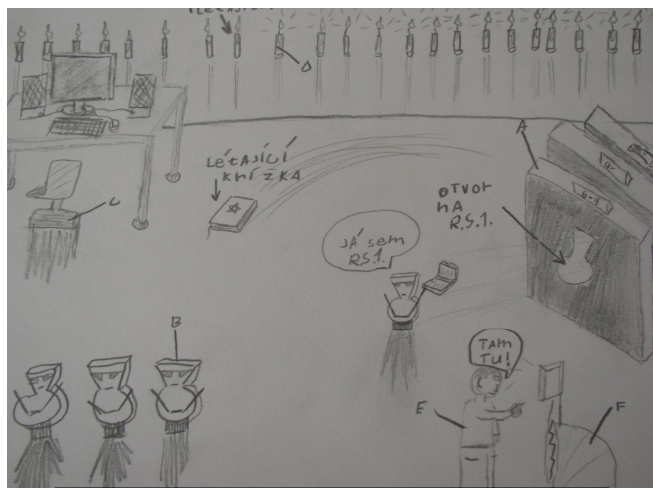
A jen malá poznámka pod okraj, protizvukovou stěnu sice zatím nemáme, ale do některých knihoven dorazily už i taneční podložky! Pro jistotu se zeptej paní knihovnice/pana knihovníka, jestli to není zrovna ta tvoje knihovna, kde můžeš tančit ve víru moderní doby!

Krásné byly i vaše výtvarné práce, za které byli někteří z vás také oceněni.

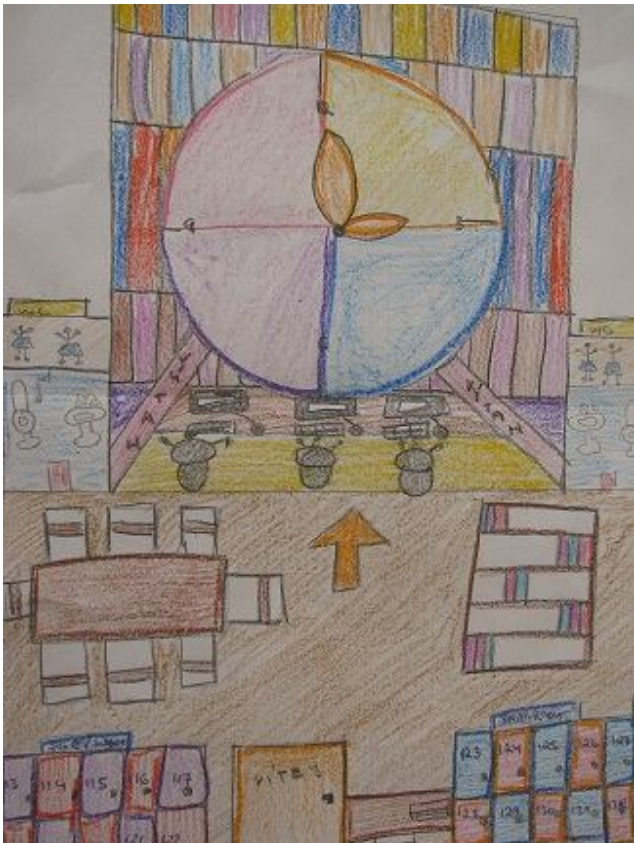
Vítězům gratulujeme a ostatním čtenářům přejeme hodně úspěchů do dalších soutěží v knihovně!

Míša Martinovská, 7 let

Dominik Václavík, 11let

Nicola Zuzčáková, 11let

Zdeňka a Markétka Rášovi 11- 10let

Ondra Žůrek, 10 let

Dětská oddělení doporučují svým dětským čtenářům

(dětské oddělení knihovny Fifejdy)

Čaroděj ze země Oz

Lyman Frank Baum

Je hodně cest a možností, jak překročit časoprostorovou bránu a dostat se do jiných světů.

Pokud chcete, můžete společně s Dorotkou a jejím pejskem Totem překročit tuto bránu a vydat se s nimi do země Oz, kde ve Smaragdovém městě vládne tajuplný Čaroděj a celá země je pod vládou čtyř čarodějnic. Na Severu a Jihu jsou to čarodějnice hodné, za to na Východě a Západě čarodějnice zlé.

Vlastně teď už zbývá jen jedna na Západě, tu východní čarodějnici zabil dům, který byl unášen tornádem z amerického Kansasu společně s Dorotkou a Totem.

Sotva Dorotka přistane, přichází k ní hodná čarodějnice ze Severu s celým národem Mlaskalů a děkují Dorotce za vysvobození od zlovlády východní čarodějnice. Dorotka se brání, dům zabil čarodějnici bez jejího přičinění, prostě úplně náhodou! přesto jí Mlaskalové darují kouzelné střevice zlé čarodějnice a čarodějnice ze Severu jí dá svým polibkem ochranné kouzlo nad silami zla. Ale Dorotku zajímá jen jediná věc, jak se dostane do Kansasu za svým strýčkem a tetou, kteří se stihli před tornádem včas schovat do sklepa, a proto neodletli společně s Dorotkou. Jak se dostat ze země Oz ??? Mlaskalové, ani čarodějnice ze Severu neví, jak opustit zemi Oz, která je kolem dokola obklopena rozlehlou pouští, proto ji pošlou za Čarodějem ze země Oz.

Musíš jít do Smaragdového města za čarodějem. Možná ti pomůže on. Město leží uprostřed země a vládne mu Velký čaroděj Oz. Musíš urazit dlouhou cestu končinami, které jsou někdy příjemné, jindy temné a děsivé. Ale použij všechna kouzla, která znám, abych tě ochránila.

A tak začíná Dorotčino putování za tajuplným Čarodějem ze země Oz. Dorotka během svého putování do Smaragdového města potká tři kamarády – slaměného panáka Hastroše, železného dřevorubce Plecháče a Zbabělého lva, kteří ji pomáhají, jak jen můžou a sami si chtějí vyžádat u čaroděje tři přání. Hastroš mozek, Plecháč srdce a lev statečnost. Pomůže těmto čtyřem kamarádům tajuplný Oz splnit jejich přání? Všichni doufají, že ano. Když se ale dostanou ke slyšení u čaroděje, slyší každý z nich stejnou odpověď. Pomůžu Vám, pokud zabijete zlou čarodějnici ze Západu, a tak putování čtyř kamarádů zdaleka nekončí. Splní tento nebezpečný úkol? Přemůžou zlou čarodějnici, která nemá s nikým slitování a ovládá ta nejstrašnější kouzla?

Nikdy bych si nemyslela, že tento krásný a tajuplný příběh napsal spisovatel Lyman Frank Baum už v roce 1900, tedy před přesně 111 lety!!! V loňském roce navíc kniha vyšla v komiksovém zpracování, které vás uchvátí pestrobarevnými a opravdu kouzelnými ilustracemi Kevina L. Jonese. Takže neváhejte a určitě zajděte do své knihovny si tuto knihu půjčit. Litovat budete jediného – že už je kniha u konce!
MeryClare

Stín krále lebek

James Rollins

Každý z nás někdy snil, jaké by to bylo dostat se do jiného časoprostoru, žít úplně jinde. V knize *Stín Krále lebek* se do cizího tajemného světa dostanou sourozenci Jake a Kady Ransomovi.

Určitě byste ale raději hned a rychle hledali cestu zpátky, kdybyste se ocitli v jejich kůži. Ve světě, kde vedle sebe žijí praještěři, grakylové i lidé dohromady, ve světě, kde vládne černá magie a její síla začíná převažovat nad magií bílou, ve světě, kde vedle sebe žijí dávné civilizace v jednom městě a mají i jedno velké přání, dostat se zpátky – do světa, ve kterém žili. Podaří se jim to? Jak se dostat zpět?

Kady a Jake ví jediné, jak se sem dostali. Jejich mayské talismany, které jim tak záhadně přišly poštou po zmizení jejich rodičů – významných archeologů zabývajících se mayskou civilizací – bezvadně pasovaly do mayské pyramidky na výstavě v Londýně, která byla upořádána na památku jejich rodičů. Sotva však talismany zapadly do této sošky, ocitli se Jake a Kady ve stínu Krále lebek.

„Vzápětí vyšlehla oslepující exploze a zhaslo nouzové osvětlení. Než Jake stačil zareagovat, podlaha se pod ním propadla. Do hlavy se mu nahrnula krev, jako kdyby se řítíl do hluboké studny. Před očima mu vířily hvězdy a v uších mu znělo burácení. Pak zmizely i hvězdy a temnota zčernala. ...

Ačkoliv stále nic neviděl, vycítil, že nejsou ve tmě sami. Opět se mu zježily jemné chloupky na zátylku a Jake věděl, že na něho něco hledí z temnoty. Pak se to vydalo směrem k nim.“

Ve městě, kde vedle sebe žijí dávné civilizace, které spojuje strach, strach z Krále lebek - alchymisty, který opustil bílou magii i město a za hradbami města ovládá magii černou, se kterou chce všechny ovládnout.

Kady a Jaka jsou sice ve městě přijati s počáteční nedůvěrou, protože civilizace, ze které přišli, je přeci jen vyspělejší a tak, co kdyby iPod a vysokofrekvenční píšťalka byly výplodem černé magie. Když ale zjistí, že ze strany Jaka a Kady nic nehrozí, zapojí je do boje proti černé magii.

Jake se stává alchymistickým učněm a Kady bojovnicí, obtojí oba dva v nástrahách, které na ně čekají? Zvítězí nad černou magií a najdou cestu domů?

Knihy je napínavá, vtáhne Vás do děje už od první stránky a i vy budete pátrat po cestě zpět, budete se muset dostat ze *Stínu Krále lebek*.

MeryClare

Soutěžní článek – MR 2.

Román na pokračování

Amy

Lucie Slováčková

3. část

Druhý den ráno k ní přiletěla Jane a celá nadšená ječela: „Mám psa, mám psa!“ Amy ji soucitně poplácala po zádech a podívala se na ni pohledem: „Chudák, zbláznila se...“. Jane se tedy dala se do vysvětlování.

„Víš, babička mi chtěla udělat radost, a tak místo ke kamarádce jela do útulku a vybrala mi malého roztomilého, hnědého voříška. Jmenuje se Matty. Lepší jméno pro tak roztomilého pejska si ani nedovedu představit!“ A v podobném duchu se nesly i další ódy na vysněného psa. Tak tak, že se Amy podařilo dotlačit rozjuchanou Jane do školy. Tam jí napadlo, že to možná byla chyba, protože Jane byla úplně mimo a v hlavě měla jen Mattyho. S takovou bude Nick brzo žárlit, pomyslela si Amy. Nahlas to neřekla, protože vstoupit Jane do jejího nadšeného monologu prostě nešlo. Zazvonilo, do třídy nedočkavě přispěchal učitel dějepisu a hodina začala. Jenže Jane to prostě nezaregistrovala a dál pěla ódy na Mattyho. To bohužel zaregistroval učitel. Amy Jane nakopla pod lavicí, štípala ji do ruky, sykla na ni – všechno marné. Jane se nedala vyrušit, i když na ni učitel vrhal našťavané pohledy a významně odkašlával. „Proboha, už sklapni!“ sykla Amy na Jane, možná trochu hlasitěji, než měla v úmyslu. Jane se dotčeně zarazila v půlce věty: „...ale proč?“ nechápala. Amy kývla hlavou k tabuli. Jane se podívala naznačeným směrem a hlesla: „A sakra...“ „K tabuli!“ zahřimal učitel. Jane se s hlasitým „Ách jo...“ přiloudala k tabuli a začalo zkoušení. Smutné „ach jo“ jí však dlouho nevydrželo. I když si sedala s pětkou, vůbec nevypadala, že by jí to vadilo. Jen co zazvonilo, šly s Amy na chodbu a ona už zase nemluvila o ničem jiném než o Mattym.

Velmi hlasitě a pořád dokola omílala: „Matty má tak šibalská očka a tak krásně se směje pod vousy a je tak čiperný a roztomilý!“ Ani si nevšimla, že za ní jde Nick. Jakmile to uslyšel, úplně strnul. Netušil, že Matty je jenom pejsek. Naštěstí Amy bleskurychle pochopila situaci, a tak Nicka, který se už už chystal nešťastně rozběhnout pryč, zadržela a uklidnila ho: „Klídek, Matty je její nový pes!“ Jane jí teď měla děkovat za záchranu její lásky, ale ani si nevšimla, že vůbec byla ohrožena.

Hned po škole táhla Jane Amy k nim do bytu. Babička spala ve svém pokoji, a tak tiše přešly po špičkách do Janeina pokoje. Tam se v pelišku v rohu u postele krčilo malé hnědé chlupaté klubko. Když Matty otevřel oči, pochopila Amy Janeino básnění. Matty byl opravdu úžasně roztomilý. Jakmile uviděl svou novou paničku, zavrtěl nadšeně ocáskem. „Mrkej,“ prohodila Jane k Amy, vytáhla dlouhou dřevěnou píšťalku, přiložila ji k ústům a špitla: „Matty, kobru!“ a pejsek se postavil na zadní, vypadalo to, jako by prosil. To je toho, pomyslela si Amy, tohle zvládne obyčejný průměrný čoklík, ale Jane tohle pravděpodobně neví, holt hrdá „matka“. Ale co to? On se kýve! Vlastně tančí?! Jane mezitím foukala do píšťalky, ale žádný zvuk se neozýval a ona to zjevně ignorovala. Amy to celé přišlo komické, za pár sekund tomu však přišla na kloub. Ahá, pejsek se snaží napodobit tančící kobru, co naplat, že na to nemá proporce... Ale je tak nemotorný... roztomilý až k sežrání. „Co na to říkáš?“, ptá se nedočkavě Jane a Amy jen zaklapne pusou a ozve se: „Páááni, je fakt talentovaný! Dáš mi ho?“ zažertuje Amy.

„Prý ho to naučili v tom útulku. A to je přitom ještě tak malý!“ rozplývala se Jane. Matty stále vrtěl ocáskem a čekal na pochvalu. Samozřejmě se jí dočkal. Jane ho podržela za ušima a když se svalil na záda a převalil se, podržela ho i na bříšku. „No, Matty, ty jsi tak šikovný pejsek!“ chválila ho Amy. „No to teda jsi, ty můj malý bobku!“ přisvědčovala pyšně Jane a bylo na ní vidět, že tak velkou radost ještě nikdy nezažila. Být to stará osoba, mohl jí z přemíry té radosti trefit šlak. Za chvíli bylo slyšet Mattyho tichouňké chrápání. „Víš, žes měla dneska fakt kliku?“ zeptala se Amy. „A to jako v čem?“ nechápala Jane. „Ale, jak se na chodbě rozplývala nad Mattíkem, prošel kolem Nick. Chudák, asi si myslel, že máš nějaký nový objev. Ale neboj,“ dodala, když si Jane zakryla pusou, aby nevyjekla nahlas, „vysvětlila jsem mu to.“ „No tak to by byl konec! Fakt ti moc děkuju, Amy, máš to u mě. Ještě štěstí, že tě mám.“ děkovala Jane. Potom už se musela Amy zvednout, protože doma na ni taky čekal pejsek potřebující vyvenčit. Po chvíli dorazila domů a Ben ji přivítal s ocasem provinile staženým mezi nohy. „Co pak je Bene, čeho se bojíš?“ kroutila hlavou, když Ben začal couvat před její rukou. „Neboj se, hned s tebou půjdu ven, jen se ještě napiju, jo?“ a hned taky vykročila ke kuchyni. Ben zakňučel tak teskně, až se Amy zlekla. „Benečku, co je?“ a natáhla se, že ho pohladí. Zase ucukl a znovu zakňučel a pak odběhl a zalezl pod postel. Co s ním proboha je? divila se Amy v duchu a rychle vešla do kuchyně, aby se napila. A je po záhadě, ušklíbala se. Nic se mu nestalo, jen se hrozně nudil a teď má strach, že mu vynadám za tu spoušť. Spoušť však byla slabé slovo pro to, co milý Beneček zvládl během jednoho dopoledne v kuchyni udělat.

Podlahu nebylo ani vidět pod nánosy roztrhaných plyšáků, kapesníků, letáků a... „Bene! Kolikrát ti máme říkat, že nesmíš vytahovat nic z odpadáku?!“ zaječela Amy. Odpovědí jí bylo jen bojácné zakňučení. „No to snad ne, mamka nás zabije,“ hlesla Amy při pohledu na záclony. Mamka si sice

vždycky stěžovala, že ty záclony jsou příliš dlouhé, ale takové zkrácení si určitě nepředstavovala... Dále Amy viděla, že se Benovi konečně podařilo přijít na to, jak si čumákem otevřít dveře od spíže. A taky, že našel nejen svou masovou konzervu a granule, ale taky piškoty, bábovku, mléko a že mu zřejmě zachutnal i chleba a rohlíky. Potom taky uviděla vprostřed kuchyně hromadu bačkor (alespoň odhadovala, že jsou to bačkory), které před Benem tak pečlivě schovali do vysokého botníku. Zřejmě nebyl tak vysoký, jak jsme se domnívali.

Teprve teď si Amy všimla toaletáku nataženého od záchodu až do kuchyně. Ben asi viděl reklamu o nezvedném pejskovi, uchechtla se Amy v duchu. "Bene, ke mě!" řekla velmi přísným hlasem. Ben, i když nerad, vždycky poslechl, když mu něco Amy nakázala tímto tónem. Ani teď tomu nebylo jinak – sice se doslova připlazil, ale přišel. "Bene, co má tohle znamenat?" máchla rukou směrem do kuchyně. Pak se tak trochu zasekla. Co teď? To mu má říct, ať to po sobě uklidí – to asi těžko. Kdyby se aspoň netvářil tak provinile... "Bene, tohle se nedělá. To je fuj! Janeina babička ti poslala špekáčky, ale myslím, že si je sním sama." a s chutí před ním snědla dva špekáčky. Ben celou dobu ji hypnotizoval očima, ale nezabralo to. "Mňam, to je dobrota, škoda, že zlobiví pejsci špekáčky nejedí." Věděla, že jejím jízlivým kecům nerozumí, ale že chápe, že právě přišel o dobrůtku. Sklesle zalezl zpátky pod postel. Amy se s povzdechem pustila do likvidace spouště. Pak zavolala provinilce: "Bene!", a ten hned vzápětí přiběhl v naději, že mu přece jenom aspoň jeden nechala. "No pojd', jdeme ven." vysvětlovala mu zcela zbytečně, když mu připínala obojek. Jakmile Ben slyšel to magické slůvko ven, rázem zapomněl na špekáčky a mohl si ocásek uvrtnout, jak se těšil, až Amy konečně otevře dveře.

Venku málem vrazila do mamky. Nadšeně se pozdravily. „Jak ses měla v práci? A jak to, žes vůbec skončila tak brzy?“ „V práci bylo fajn, zákazníků přišlo hodně. Ale teď odpoledne už tolik zákazníků nechodí, a tak jsem ještě zkontrolovala, jestli mají všechna zvířata co jíst i pít a nechala jsem tam jen Martu. Jo, a pozvalas už Jane i s její babičkou na oslavu svých 15tin? Už se nemůžu dočkat, až ji poznáme. Vždyť jsi říkala, že je jako tvoje vlastní babička. No, a myslím, že dvojčatům by se nějaká babička taky šikla.“ "No, ještě ne, ale zítra to napravím, jo?" "Fajn." To už došly ke vchodovým dveřím. Doma už byl Jonathan s dvojčaty a nadšeně je přivítal: „Díky Bohu, že jste doma, nezvládl bych hrát si s dvojčaty už po dvacáté Letí, letí, co má peří nebo jak se to jmenuje.“ Z dětského pokoje se ozval smích, který brzy nakazil všechny, dokonce i Bena, který se krásně psím způsobem usmíval. Při pohledu na ten jeho psí úsměv se nikomu, dokonce ani Amy, nechtělo věřit, že je to takový lumpík. Amy zavrtěla hlavou a pak šla do svého pokoje. Peggy s Jonathanem se na sebe usmáli: „Už za dva dny jí to konečně řekneme!“

Druhý den Amy zaběhla za Jane, aby ji i její babičku konečně pozvala na svou zítřejší oslavu. "Tak to je super! V tom případě přijď ty i s celou svou rodinou k nám, však víš, že den po tobě slavím 16tiny. Jo, a víš co je nového? Včera, když jsi odešla, zavolal mi Nick a pozval mě na rande do kavárny svého dědy. To je vlastně jeho jediný žijící příbuzný. I když možná někde žije jeho táta, jenže děda (otec jeho matky, která zemřela při porodu), nezná jeho jméno, bydliště, nic. Ten děda, myslím, že se jmenuje Sam, je sympatický vtípaček a bylinkář se svaly na pravém místě – kdyby ten v pohádce O veliké řepě, žádná pohádka by to už nebyla, protože s tu řepou by si hravě poradil sám," vykládala Jane, „už je přímo vidím, jak spolu ryjou zahrádku a navštěvují botanické zahrady. Asi si zahraju na dohazovačku. Chápeš, prostě náhodou s babí zajdem do kavárny a náhodou nás přijde obsloužit Sam a já jí ho představím a pak jí o něm budu pořád dlouho vykládat, dokud se nechytí na udičku. Nick bude zase panu Samovi vykládat o krásné paní Isabele. Pak bude jen otázka času, kdy se dají dohromady.“ „Ty jsi ale blázen. Tvoje babička podle mě nemá moc pomyslení na chlapy.“ „Vsadíš se?“ „Proč ne. O co?“ „Nóóó... co takhle o pajsku?“ „Dobře, беру. Ale musíš jich dát dohromady ještě tento měsíc, to znamená, že máš čas necelé dva týdny.“ „Žádný problém.“ A tak si plácly.

Jane si sedla na postel a zavolala: „Matty! Mattíku, pojd' ke mě!“ Když Matty přiběhl, vzala si ho na klín a hladila ho po hřbetě. Amy se k němu naklonila a drbala ho za ušima: „Ty jsi tááák roztomilý! Bylas už s ním dnes odpoledne venku?“ „Ne, ještě ne.“ „Tak pojd' se mnou k nám, vyzvednem Bena a můžem je konečně seznámit.“ „To je super nápad!“ souhlasila Jane, a tak vyrazily. Ben a Matty, přesně jak čekaly, si padly do oka. Na louce, kam je holky zavedly, protože tam mohli být psi puštěni navolno, si spolu fajně poběhali a skamarádili se s dalšími psi. Holky se na chvíli zakecaly a během té chvíle si Ben a Matty pořádně vjeli do chlupů. Mattymu se totiž zalíbila maltézačka Cindy, ta si však všimla jen Bena. To ovšem holky nevěděly. Musely je od sebe odtrhovat, aby se neporafali. Lépe řečeno, aby zuřivý Matty neporafal Bena. „Museli si něco udělat, třeba se pohádali. Ale to se nikdy nedozvíme.“ konstatovala Amy. V tu chvíli ji ani nenapadlo, že za pár dní by to byla ta největší lež, jakou kdy vypustila z pusy.

„Už budu muset jít, slíbila jsem mamce, že ve čtyři převezmu mrňata já, mamča má nějaké vyřizování ve městě. Tak čau.“ „Ahoj, uvidíme se zítra!“ „Už se nemůžu dočkat!“ vykřikla nadšeně Amy a letěla domů. Doma zalapala po dechu. Nebylo to kvůli běhu. Mamka ji totiž zavedla do pokoje dvojčat a tam – nikde klubko vřeštících sourozenců hrajících si s Benem, nikde schovaná mrňata připravená na ni bafnout. Úplně se vyděsila. Když se jí konečně povedlo popadnout dech, zaječela: „Proboha, kde jsou dvojčata?!“ „Pst,“ okřikla ji mamka, „vždyť je vzbudíš.“ Opravdu spali. Leželi ve svých postýlkách tak zachumlaní v peřinách, že je ani nebylo vidět. „Šli spát, ale neboj, horečku nemají. Však bylo na čase, aby aspoň na chvíli usnuli, už nebylo možné jejich hyperaktivitu bez pauzy zvládnout.“ usmála se Peggy. Usmívala se ale kapku nervózně. To Amy trochu zarazilo, ale ne tak jako pohled na spící sourozence. Vždyť byly teprve čtyři hodiny! Ještě se nestalo, aby Danielka s Denisem usnuli tak brzy. Amy se podvědomě obávala, že se prospí teď ve dne a v noci budou bantovat. „A neboj, bantovat nebudou... Nikdo bantovat nebude.“ řekla Peggy, jako by jí četla myšlenky a šibalsky se usmála.

Potom si oblékla bundu a boty a odešla do města. Amy, stále ještě s vykulenýma očima a otevřenou pusou, šla do svého pokoje a cestou pohládila Bena po hlavě. V pokoji si sedla do křesla se svou oblíbenou knížkou. Tato knížka byla sice velmi stará, ale Amy na ni nedala dopustit, protože i když ji četla už nejmíň po šesté, vždycky se u ní hodně nasmála. Dnes však byla ve vzduchu cítit nějaká ospalá atmosféra, a tak Amy brzo klimbla hlava do knížky. Tak ji našli Peggy s Jonathanem a uložili ji do postele. Nemohli se dočkat rána. Zítra měl být totiž den D, na který jejich dcera nikdy nezapomene.

RECENZE PÁRKU:

V lesích

Tana French

„Tyhle děti nikdy nedospějí, ani toto, ani žádné další léto. Tohle léto pro ně připravilo cosi jiného.“

Takto bych nějak mohl uvést téma knihy „V lesích“ irsko-americké autorky Tany Frenchové (1973). Vložený reklamní text „strhující detektivní román“ sice najdete snad na každém druhém thrilleru či detektivce (a může vám to připadat jako banální reklamní slogan), ale kniha „In the Woods“ získala The Mystery Writers of America's Edgar Award for Best First Novel v roce 2008, a ta se zase neuděluje každému pisálkovi.

Příběh knihy se odehrává ve dvou časových rovinách. Jedna v roce 1984, kdy se během jednoho prázdninového dne v malém irské městečku Knocknaree ztratí v blízkém lese tři děti. Při hledání se našel večer jeden z nich - Adam Ryan. Stál u stromu ve stavu absolutní duševní i fyzické ztuhlosti, s nohama celýma od krve. Ale ne jeho. Osud jeho dvou dalších kamarádů zůstal navěky neznámý. Adam zcela ztratil vzpomínky na to, co se toho dne stalo.

Druhá linie se odehrává o dvacet let později, kdy je u stejného lesa nalezeno na místě archeologických vykopávek tělo zavražděné malé dívky. K případu jsou povoláni dva schopní kriminalisté z Dublinu. Jedním je Cassie Maddoxová, mladá policistka s drsnou minulostí a slibnou budoucností. Druhým je detektiv Rob. Zamlklý a spíše neprůbojný mladý muž, který v sobě skrývá jedno tajemství. Tajemství, které k případu má až nebezpečně blízko. Jeho pravé jméno z dob dětství je totiž Adam Ryan.

Tana French svůj literární debut napsala jakoby ve stylu staré anglické detektivní školy. V knize nenajdete strhující pasáže popisující vyšinutého bestiálního maniaka při činu, ani výsledky moderních forenzních kriminalistických metod, ani zběsilé přestřelky. Její metody jsou založené na klasickém postupu hledání stop a nekonečných výsledcích a vyptávání lidí z rodiny a širokého okolí. Autorka se nezabývá pouze hledáním pachatele. Ve své knize více než zločin čtenářům předkládá lidi, kteří se

vyskytují kolem toho všeho vyšetřování. Nejsou to jen vyšetřovatelé, jen oběti, jen pozůstalí. Jsou to osobnosti, které mají svá tajemství, své sny, své neopakovatelné charaktery. A někde mezi nimi je vrah. Čtenářskou přitažlivost vidím právě v autorčině schopnosti zobrazovat jedinečné lidské charaktery. Přitom ale zcela normální a běžné, ale berme přitom v potaz, že každý z nich většinou skrývá něco temného, spojeného s minulostí, co ho tíží. A tím dokonale odkrývá a předkládá až děsivou podstatu postav, jejich zvrácené touhy a tedy mnohdy až nepochopitelné činy. V tomto způsobu vyprávění vidím především autorku ženu. Dokáže popsat věci jinak, až poetičtěji, než by to dokázal autor muž. Přitom vše myslím v dobrém smyslu slova.

Kniha ani přes svých téměř pět set stran vám nedá vydechnout. Proplout hrůzným světem lidských duší vás místy až děsí. Bezútěšné tápaní v nicotě, hledání pachatele vraždy dítěte, které ničím neprovokovalo, to vás udržuje v napětí. A pak samotný závěr, zcela se vysmívající naší chatrné představě o vítězství spravedlnosti nad zlem.

Kniha je skutečně jedinečný příklad moderního pojetí detektivky.

V překladu Petra Pálečského vydalo nakl. Argo.

BoboKing

Osud je černý jezdec

George Eliot

Čtenářská oblíbenost klasických anglických autorek jako J. Austenové, sester Brontëových, či E. Gaskellové, je i v našich končinách stále značná, což dokazují nová vydání jejich slavných i méně známých děl. Další časem ověřené jméno je i George Eliot (1819-1890), pravým jménem Mary Ann Evansová. U nás známá především romány *Middlemarch* či *Silas Marner*. Nakladatelství Čas nám nabídlo podívat se i na povídkovou tvorbu G. Eliotové, vydáním knihy „*Osud je černý jezdec*“, ve které jsou dva delší příběhy - *Opona budoucnosti* (*The Lifted Veil*, 1859) a *Bratr Jakoubek* (*Brother Jacob*, 1864).

Přestože je dneska autorka více proslavená svými romány, do světa literatury vstoupila právě povídkami vycházejícími v *Blackwood's Magazine*. Tyto své první výtvořky vydávala skrytě pod mužským jménem George Eliot, pod kterým je známá dodnes. Slavný Charles Dickens její první příběhy charakterizoval takto: „Jestliže u jejich zrodu nestála žena, pak jsem přesvědčen, že co svět světem stojí, nezvládl dosud žádný muž umění natolik se ženské duši přiblížit.“

Povídka „*Opona budoucnosti*“ má svým námětem až fantaskní nádech. Hlavní hrdina má totiž nezvyklý dar - umí číst myšlenky druhých a v některých situacích či stavech dokonce jakoby nahlížel do věcí budoucích, které ho v životě potkají. Tohoto daru využívá především ke vztahu ke krásné ženě, která ale jako jediná bytost je pro něj „nečitelná“.

Příběh „*Bratr Jakoubek*“ je více humornou povídkou, ve které se zaměřila ironickým pohledem na tehdejší mravy a společenské normy. Hrdinou je mladý pan David Levý, který se cítí nad své bratry povznesený, důležitější a chytřejší. Svě nerozvážné mladické rozhodnutí stát se cukrářem cítí jako nehodné jeho velikosti. Proto se rozhodne tajně si „vypůjčit“ od matky nějaké ušetřené peníze a odjet do Ameriky, aby se stal panem Velkým a Důležitým. Ale vše se samozřejmě zvrtno zcela jinak, a ze všeho David Levý viní svého golemovského prostoduchého bratra Jakoubka, který se vždy najednou připele k jeho životním krokům.

Obě povídky jen potvrzují to, co se už píše na záložce knihy: „...George Eliotová zaujme...nečekanými dějovými zvraty a v neposlední řadě smyslem pro humor.“ Především ironický humor obou příběhů je asi jejich nejvýraznějším prvkem. K tomu „austenovsky“ dokonale vykreslené postavy a jako u všech děl z této doby pro mne nepochopitelné, někdy až směšné společenské zásady a reálie.

Kniha v překladu Kristýny Julinové je určitě dalším skvělým doplněním k neustále čtivé a žádané anglické literatuře 19. století.

BoboKing